

مدیران عامل محترم شرکت‌های سهامی بیمه ایران / آسیا / البرز / دانا / پارسیان / پاسارگاد / کارآفرین / رازی / توسعه / معلم / سامان / سینا / نوین / دی / ملت / میهن / ما / امید / حافظ / ایران معین / کوثر / آرمان / آسماری / تعاون / سرمد

موضوع: بقاء اعتبار تبصره (۲) ماده (۴) قانون اصلاح قانون بیمه اجباری شخص ثالث علی رغم تصویب تبصره ماده (۵۵۱) قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲

با سلام و احترام

با توجه به استعلامات به عمل آمده از بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران در خصوص نسخ یا حاکمیت تبصره (۲) ماده (۴) قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب سال ۱۳۸۷ با تصویب تبصره ماده (۵۵۱) قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲ اعلام می‌دارد به دلایل ذیل الذکر، حکم تبصره (۲) ماده (۴) قانون اصلاح قانون بیمه اجباری شخص ثالث در خصوص «تکلیف بیمه‌گر به پرداخت خسارت بدنی زیان‌دیدگان بدون لحاظ جنسیت» کماکان به قوت خود باقی بوده و تبصره ماده (۵۵۱) قانون مجازات اسلامی، به هیچ عنوان آن را نسخ ننموده است:

۱- طبق فراز پایانی ماده (۳۰) قانون اصلاح قانون بیمه اجباری شخص ثالث، «هرگونه نسخ یا اصلاح مواد این قانون باید صریحاً در قوانین بعدی ذکر شود» و در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ (ماده ۷۲۸) ذکری از نسخ تبصره (۲) ماده (۴) قانون بیمه اجباری شخص ثالث به میان نیامده است.

۲- مطابق مقررات قانون اصلاح قانون بیمه اجباری شخص ثالث، در مواردی که وسیله نقلیه مسبب حادثه دارای بیمه نامه معتبر است، پرداخت خسارت زیان‌دیدگان بر عهده بیمه‌گر مربوطه است و صلاحیت صندوق در پرداخت خسارت ناشی از حوادث وسایل نقلیه منحصر در موارد مذکور در ماده (۱۰) همان قانون است.

۳- تبصره ماده (۵۵۱) قانون مجازات اسلامی حکمی عام است و کلیه جنایات را بدون در نظر گرفتن نوع و عامل آن در بر می گیرد، حال آنکه تبصره (۲) ماده (۴) قانون اصلاح قانون بیمه اجباری شخص ثالث صرفاً ناظر به خسارات ناشی از حوادث رانندگی است که یک حکم خاص محسوب می شود. بنابر این با توجه به اصول و قواعد استنباط حقوقی و رویه قضایی (آرا متعدد دیوان عالی کشور) حکم عام مؤخر نمی تواند ناسخ حکم خاص مقدم باشد، بلکه حکم خاص مقدم، مخصّص حکم عام مؤخر است.

۴- براساس اصل «عدم نسخ»، چنانچه در مورد حکم یک قانون دو تفسیر میسر باشد و یکی از آن دو تفسیر، قائل به نسخ و دیگری قائل به عدم نسخ باشد تفسیر دوم مقدم است. مطابق این اصل، هنگام شک در نسخ یا عدم نسخ یک حکم، همواره بایستی آن را معتبر دانست (استصحاب بقای اعتبار قانون).

۵- اداره کل حقوقی قوه قضائیه در نظریه شماره ۶۷۵-۱۸۶/۱-۹۲ مورخ ۱۳۹۲/۰۶/۰۶ در پاسخ به این سوال که؛ با توجه به تبصره ماده ۵۵۱ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ که مقرر داشته در کلیه جنایاتی که مجنی علیه مرد نیست معادل تفاوت دیه تا سقف دیه مرد از صندوق تامین خسارت های بدنی پرداخت می شود، آیا قانون یاد شده، قانون سابق (تبصره ۲ ماده ۴ قانون بیمه اجباری که بیمه گر را موظف کرده بدون لحاظ جنسیت خسارت وارده به زیان دیدگان را پرداخت نماید) نسخ می نماید به عبارت دیگر (آیا) مسئولیت پرداخت تماماً به عهده صندوق خسارت های بدنی است؟ اعلام داشته است:

«تبصره ذیل ماده ۵۵۱ قانون مجازات اسلامی مصوب ۹۲/۲/۱ که مقرر داشته است " در کلیه جنایاتی که مجنی علیه مرد نیست، معادل تفاوت دیه تا سقف دیه مرد از صندوق تأمین خسارت های بدنی پرداخت می شود" مربوط به جنایات مقرر در این قانون است و نه تنها ناسخ تبصره ۲ ماده ۴ قانون اصلاح قانون بیمه اجباری شخص ثالث نیست، بلکه در مقام گسترش دایره شمول آن مقررات بوده و آنرا به غیر از حوادث رانندگی نیز

شماره: ۹۲/۴۰۰/۵۸۴۸۴

تاریخ: ۱۳۹۲/۱۲/۱۷

پیوست: ندارد

تسری داده است بنابراین ماده ۵۵۱ این قانون و تبصره ۲ ماده ۴ قانون اصلاح قانون بیمه اجباری شخص ثالث هر یک در جای خود قابل اعمال است.

باعنایت به مراتب فوق الذکر ضروری است در مواردی که وسیله نقلیه مسبب حادثه دارای بیمه نامه شخص ثالث معتبر است حسب تبصره (۲) ماده (۴) قانون اصلاح قانون بیمه اجباری شخص ثالث، خسارات زیان دیدگان بدون لحاظ جنسیت تا سقف تعهدات بیمه نامه توسط آن شرکت بیمه پرداخت گردیده و از احاله موضوع به صندوق تامین خسارتهای بدنی خودداری شود. بدیهی است تکلیف صندوق در پرداخت خسارات ناشی از حوادث وسایل نقلیه، کمافی السابق معطوف به موارد مذکور در ماده (۱۰) قانون مذکور است.

حبیب میرزایی
معاون نظارت

رونوشت:

- مدیر عامل محترم صندوق تامین خسارت بدنی برای اطلاع و اقدام
- سندیکای بیمه گران جهت استحضار